

ПОРІВНЯННЯ ДЕРЖАВНИХ ПРІОРИТЕТІВ У ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА І ПОГЛЯДІВ НАСЕЛЕННЯ НА ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ¹

д.е.н., проф. Ілляшенко С.М., Гайтина Н.М.
Сумський державний університет

Сучасний стан екологічної ситуації в Україні можна назвати кризовим, що формувалася протягом тривалого періоду через нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу.

Актуальність теми полягає в тому, що держава, як представник народу, повинна приймати заходи для забезпечення раціонального використання природи та охорони навколишнього середовища. Проте, на жаль, дуже часто погляди державних органів і населення відрізняються.

Тому метою даного дослідження є порівняння державних пріоритетів у галузі економіки природокористування і захисту навколишнього середовища і поглядів населення на екологічні проблеми.

Головним завданням політики держави у сфері охорони довкілля є проведення інституційної реформи державної системи охорони довкілля та використання природних ресурсів; запровадження механізмів та інструментів екологічної політики, реалізація пріоритетних національних і державних програм з метою створення умов для сталого збалансованого розвитку держави; створення державної системи регулювання екологічної безпеки як невідмінної складової національної безпеки України.

Основні пріоритети охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів України та підтримки концепції сталого розвитку:

1. Гарантія екологічної безпеки ядерних об'єктів і радіаційного захисту населення та довкілля, зменшення шкідливого впливу наслідків аварії на ЧАЕС.
2. Поліпшення екологічного стану басейнів рік України та якості питної води.
3. Стабілізація та поліпшення екологічного стану в містах і промислових центрах Донецько-Придніпровського регіону.
4. Будівництво нових та реконструкція діючих потужностей комунальних очисних каналізаційних споруд.
5. Запобігання забрудненню Чорного та Азовського морів і поліпшення їх екологічного стану.
6. Формування збалансованої системи природокористування та адекватна структурна перебудова виробничого потенціалу економіки, екологізація технологій у промисловості, енергетиці, будівництві, с/г, на транспорті.
7. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, заповідна справа.

В Україні здійснюються роботи щодо створення єдиної державної системи використання і відтворення природних ресурсів, спрямовані насамперед на розвиток системи ведення кадастрів природних ресурсів, удосконалення нормативно-правового забезпечення дозвільно-ліцензійної діяльності природокористування. Продовжують збільшуватися площі територій природно-заповідного фонду. Триває удосконалення законодавчої бази у сфері екологічної безпеки та поводження з відходами. У сфері охорони атмосферного повітря впроваджується нова система регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, спрямована на скорочення викидів забруднюючих речовин, забезпечення доступу громадськості до відомостей про отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел.

Основна мета екологічної політики України – гарантування екологічної безпеки життєдіяльності громадян України; впровадження належних матеріальних, процедурних, інституційних та інших необхідних заходів щодо її регулювання та встановлення організаційно-юридичних умов для реалізації і захисту права людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Головним недоліком є недостатність коштів на проведення всіх заходів, тому увага держави залежить від об'єму і стану фінансування екологічних програм.

З проведеного опитування населення можна зробити висновки, що загалом населення переймається екологічними проблемами. Анкетування показало, що найбільш хвилюючими для населення є такі проблеми: забруднення питної води – 92% повністю та 8% частково хвилює це питання; забруднення атмосферного повітря 87% та частково 13%; забруднення населених пунктів 70% та частково – 26%; забруднення рік та інших водоймищ – 66% та частково – 27%; радіаційні обставини на території – 61% та частково 30%; санітарне становище місць відпочинку – 61% та частково 31%; гибель зелених насаджень в населених пунктах та лісах неподалеку міст – 59% та частково 31%; зникнення риби у водоймищах – 55% та частково 33%; розширення територій звалищ та відвалів гірських порід – 55% та 32% частково; зникнення в лісах на околиці міст тварин, птахів, грибів та ягід – 54% та частково 33%; шум по місцю проживання – 52% та 27% частково; будівництво у водоохоронній зоні річок та озер – 45% та 36% частково; електромагнітне забруднення (мобільні телефони) – 44% та 24% частково.

Отже, враховуючи вище сказане можна зробити висновки, що при правильній екологічній політиці держави можна досягти великих успіхів. Населення не байдуже ставиться до екологічної ситуації в країні, тому ймовірно буде йти на допомогу державі у вирішенні цього питання, адже їх погляди на першочергові проблеми збігаються. Але, на жаль, недостатність коштів та економічна криза значно затримують цей процес.

¹ Робота виконана за д/б темою «Розроблення механізму впровадження екологічних інновацій» №0112V001378